

1

מצוה פ היא שצונו לפדות בכור אדם שיתן הרמים לכהן, והוא אמרו בכור בניך חתן לך, ובאר לנו הנתינה הזאת אך תהיה והוא שנפדנו מן הכהן וכלאו הוא כבר וכה

2

סמיכת דעת הכהן, וצק' עלמות יוסף שס כמז וז"ל: אם נתן לכהן ה' סלעים מה לנו בדיעת כהן כיון שכבר נתן לו ה' סלעים, ונראה לכיון שהכהן הוא אדון בכור זה אם אין לו ידיעה בשווי הדמים אין צנו פדיו וצריך דעת, כמו שהאשה צריכה לידע שיעור הקידושין ע"ש. ולפי מ"ש צנס הפר"ח גבי פדיון חמש סלעים דאפי' צע"כ מהני א"כ מוכח דלא צעין דעת כהן כלל, וכן נראה דהא לא עדיף מצע"ח דפרעון צע"כ שמהי פרעון. וצדרישה ציו"ד (ס' שה) כתב דהא דנוהגין עכשיו לפדות צאצאים טונית ומרגליות צלי שומא, משום דגבי כהן אין צריך דעתו ע"ש. והוא נגד דברי חוס' קידושין הנוכח דכתבו דצריך סמיכת דעתו³⁶.

3

אכתי יל"ע אי חיוב הפדיון הוא חוב ממון בעלמא שחיבה תורה את האב ליתן כסף הפדיון לכהן בעבור צנו, או דיסוד הך חיוב ממון אינו כחיוב על גופו דהאב, אלא דהטילה התורה על הבן חובת פדיון ע"י נתינת

4

צאחריותם כדמצואר בגמ', אלא דנחלקו הרמ"א, והגר"א והקל"ה"ח אם איכא צפדיון הבן גם חלות פדיון או דאינו אלא פריעת חוב בעלמא, דהנה הרמ"א (יו"ד

5

[מה שכתב למעלה באות תפ"ו „אין שום דבר נתפס על ידי הפדיון ואין זה אלא פריעת חוב". לכאורה משמע כן בתוספות כתובות דף ג'ו, דשייכא מחילה לחיוב פדיון הבן, ואי נימא שנעשה איזה חלות ע"י הפדיון לא מהני מחילה, דהכהן מוחל לישראל ולא קיבל כלום ובמה יהא נפדה, ואם ימכור שדה בכסף ויאמר המוכר הריני כאילו התקבלתי כסף הקנין לא יקנה השדה בזה, אלא משמע דאינו אלא פריעת חוב גרידא, ולפי"ז תשאר הקושיא, איך שייך לומר שיתחול הפדיון לאחר ל', דאין בזה שום חלות. ומהא דהוא לפדות ובנו לפדות דמצוה דגופא עדיף משמע דיש איזה חלות ע"י הפדיון, דאי אינו אלא פריעת חוב וכיון דשני החובות מוטלין עליו בשוה לא שייך לומר מצוה דגופא עדיף, והיה נראה יותר שלא לגרוס בתוס' שם פדה"ב ולא הקשו אלא מגזיקין, אבל בפדה"ב לא מהני מחילה].

6

ד. יש שמתירים לפדות הבן גם אצל כהן קטן⁶. ויש אומרים שצריך שיהיה הכהן גדול דוקא

7

ל' יום: ימן מי שהוא ספק אם חייב בפדיון או לא ה"ז פטור שהמוציא מחבירו עליו הראיה. מת האב בתוך ל'

משנת תורה - המדורה חדשה - 1 (ורעים) / משת בו מיטון (רביבים) / עמוד 216
הודפס מאוצר החכמה

8

ה וטח'י מי שיש בידו מעות והוא מסופק אם הם של צדקה חייב ליתן אותם לצדקה: הגה יד' (י) אצל

עליו יתן ויש פוסקים שצדקה חייב ליתן אותם לצדקה: הגה יד' (י) אצל
הודפס מאוצר החכמה

9

לו) שם. בהא דמהני מתנה ע"מ להחזיר בפדיון הבן צ"ע, דהא לכאורה בפדה"ב אינו אלא פריעת חוב גרידא, ובפירעון ודאי לא מהני מתנה ע"מ להחזיר אלא א"כ מקבל המלוה מרצונו דהוי מחילה ולא פירעון, ובודאי אם יתן לעני צדקה ע"מ להחזיר לא קיים מצות צדקה, ומ"ש פדה"ב, וצ"ל דהחוב בפדה"ב הוא בתולדה מהמצוה וכיון דהמצוה מתקיימת במתנה ע"מ להחזיר כמו בכל מתנות כהונה ממילא מסתלק החוב, ויסוד זה מוכח בתוס' ב"ב ג"ו גבי חמש ולא חצי חמש עיי"ש, אלא דקשה מהא דבספק פדיון הממע"ה ואם העיקר הוא דהמצוה ראוי לילך בספיקו להחמיר.

קובץ שיפורים - א / (סרסון), אלחנן בונם בן נפתלי בניוש / עמוד 147
הודפס מאוצר החכמה

10

מסופר שבבריסק התקיים טקס של פדיון הבן, וכיון שהתאחרה השעה, מישהו מהנוכחים הציע, להקדים ולהתפלל לפני קיום מצוות פדיון הבן, שהרי תדיר (מנחה) ושאינו תדיר - תדיר קודם. הגאון רבי שלמה היימן זצ"ל דחה את דבריו על אתר. הכלל תדיר ושאינו תדיר נאמר לגבי מצוות, לא לגבי חובות ממוניים.

והסביר דהנה, נכסיו של האב משועבדים למתן חמשה סלעים לכהן, גם לאחר מותו של האב (כמבואר במסכת בכורות מה). לו היתה מוטלת עליו מצווה בלבד, משמת היה על השעבוד לפקוע. ומכאן שפדיון הבן הוא חוב ממוני.

אם כן, כמו שהנתבע על ידי המלווה לשלם את חובו, לא יטען כי תחילה עליו ללכת להתפלל, שתדיר ושאינו תדיר קודם, הוא הדין בפדיון הבן, והסכים הגר"ח מבריסק עמו.

אוצר חקירות וסברות / שידלובסקי, יהודה אריה / עמוד 190
הודפס מאוצר החכמה